

Votre Programme Matmidim – Chiour ALEPH

Semaine du 11 au 15 juin 2023

Souguia n° 95

ת"סד

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Se laver pendant Chabbat (5)

1. Eau chauffée erev Yom Tov

2. Mikve Shabbat et Yom Tov

Cette semaine nous terminons avec le dernier volet sur la Souguia de Réh'itsa.

La 1ère partie sera consacrée au Din de Yom Tov. Nous avons vu précédemment la Mahloket des Richonim pour expliquer l'interdit de chauffer de l'eau pendant Yom Tov pour laver le corps entier. Selon Tosfot l'interdit est MinHatorah car ce n'est pas « chavé lékhol néfesh », mais selon le Rif ce n'est que Miderabanan. Sur cette base le Ran explique qu'ils seront aussi en Mahloket pour de l'eau chauffée Erev Yom Tov ; Tosfot interdiront au même titre que Shabbat. Nous devons vérifier s'ils permettront toutefois de se laver tout le corps partie par partie.

Dans la seconde partie, nous étudierons **partiellement** le Din du Mikve pendant Shabbat. Deux points seront développés : la Gzerra de Réh'itsa concerne-t-elle aussi de se tremper dans un Mikvé d'eau chaude ? Les hommes peuvent-ils se tremper pour un souci de Kedousha de Shabbat, ou pour se purifier d'un écoulement séminal ?

Bon Limoud sur Matmidim !

Tephila avant le Limoud

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁלֹא יֵאָרַע דְּבַר תִּקְלָה עַל יָדֵי, וְלֹא אֶכְשָׁל בְּדַבַּר הַלְלָה, וְיִשְׁמְחוּ בִּי חֲבֵרֵי, שְׁלֹא אִמְרַע עַל טְהוֹר וְלֹא עַל טְהוֹר טָמֵא, וְלֹא עַל מִתָּר אָסוּר וְלֹא עַל אָסוּר מִתָּר, וְלֹא יִכְשְׁלוּ חֲבֵרֵי בְּדַבַּר הַלְלָה וְאֶשְׁמַח בָּהֶם. כִּי יִי יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּי וְדַעַת וְתְבוּנָה. גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ

Tephila après le Limoud

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁשִׁמְתָּ חֲלָקֵי מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמְּדַרְשׁ. וְלֹא שִׁמְתָּ חֲלָקֵי מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שְׁאֲנִי מְשַׁכִּים וְהֵם מְשַׁפְּימִים. אֲנִי מְשַׁפְּיִם לְדַבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מְשַׁפְּימִים לְדַבְרֵי בְּטָלִים. אֲנִי עֹמֵל וְהֵם עֹמְלִים. אֲנִי עֹמֵל וּמְקַבֵּל שְׂכָר וְהֵם עֹמְלִים וְאֵינָם מְקַבְּלִים שְׂכָר. אֲנִי רֵץ וְהֵם רָצִים. אֲנִי רֵץ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְהֵם רָצִים לְבָאָר שְׁחַת. שְׁנֵאָמַר וְאִתָּה אֱלֹהִים תוֹרְדִם לְבָאָר שְׁחַת. אֲנָשֵׁי דְמִים וּמְרָמָה לֹא יִחַצּוּ יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֶבְטַח בְּךָ

Programme du dimanche

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de

Haim Dan ben David

Eau chauffée veille de Yom Tov

Revoir l'avis des Richonim suivants (déjà étudiés auparavant) concernant l'interdit de chauffer de l'eau Yom Tov pour se laver tout le corps et le Din de l'eau chauffée Erev Yom Tov.

Quelle est la Svara du Ran pour expliquer le Rif ? Qu'en déduisez-vous pour les conclusions du Rachba sur l'avis de Tosfot ? Quelle est la preuve du Rachba ?

רי"ף מסכת ביצה דף יא עמוד א

גמ' ודוקא חמין לרגליו הוא דשרו ב"ה אבל כל גופו לא כדתנן אמרו להם חכמים אם ביום טוב כחמין שהוחמו ביום טוב אסורין ברחיצה ומותרין בשתייה ולענין רחיצה ביום טוב בחמין שהוחמו מעי"ט חזינן לגאון דקא כתב הכי דההיא דאמרין לא ירחץ אדם כל גופו בשבת בחמין שהוחמו מע"ש דוקא בשבת **אבל ביום טוב שרי לרחוץ כל גופו בחמין שהוחמו מעי"ט** דלאו דבר שחייבין עליו משום שבות ולא משום רשות ולא משום מצוה היא אלא גזירה היא וכי גזרי בשבת אבל ביום טוב לא:

ר"ן על הרי"ף מסכת ביצה דף יא עמוד א

[...] וכבר כתבתי בפרק כירה מה שנ"ל שלדברי רבותינו בעלי התוספות שאומרים דלהחם חמין ביום טוב לרחיצה כל הגוף מדאורייתא אסור בחמין שהוחמו מעי"ט נמי אסור לרחוץ בהן כל גופו גזירה עי"ט אטו יום טוב כי היכי דגזרינן התם ע"ש אטו שבת אלא מיהו כיון דמדרבנן בעלמא היא על דברי הגאונים ז"ל ראוי לסמוך:

חידושי הרשב"א מסכת שבת דף לט עמוד ב

והתם בירושלמי התיירו רחיצת כל גופו אבר אבר, **ולפי דברי רבותינו הצרפתיים** ז"ל נצטרך לומר דרחיצת כל גופו בפעם אחת מפני שאינה שוה לכל נפש אסורה דבר תורה אבל **רחיצת כל גופו אבר אבר מותר דבר תורה**, משום דכיון דרחיצת אבר אחד צורך כל נפש ומותר, לא חלקנו באיברים שנאמר רגליו בלבד מותר אבל זרועו או שוקו אסור, וכיון שכן נמצא בשעה שהוא רוחץ אבר זה בהיתר הוא רוחץ וכשחוזר ורוחץ את השני גם הוא בהיתר הוא רוחץ אלא שאסרוה מדרבנן, והיינו דלקמן בסמוך משמע בבדייתא דרחיצת כל גופו אבר אבר אינה אסורה אלא מדבריהם, מדקתני ואין צריך לומר חמין שהוחמו ביום טוב, כלומר דאסורין ברחיצת כל הגוף ואפילו אבר אבר, דאלמא משמע דאסור מדרבנן קאמר כרישא.

Quelles sont les contradictions que le Roch Yossef apporte pour contredire le Rachba ? Comment réfutent-ils la preuve du Rachba ?

ראש יוסף מסכת שבת דף לט עמוד ב

והוי יודע שבחה"ר כתב דחמין שהוחמו ביום טוב אבר אבר כל גופו מ"ה שרי ומדרבנן אסור ולפ"ז חמין שהוחמו מעי"ט שרי כל גופו ב"ט אבר אבר ומוכח מברייתא דתני' כוותי' דשמואל חמין שהוחמו מע"ש לא כל גופו אבר אבר ואצ"ל חמין שהוחמו ב"ט אלמא חמין שהוחמו מעי"ט אבר אבר כל גופו שרי ולהשתטף כל גופו בב"א צונן שרי חמין אסור הא אבר אבר דחמין שהוחמו ביום טוב מדרבנן מעי"ט מותר **וא"כ אכתי מה מקשין התוס' לידוק מסיפא דלמא מתני' כל גופו אבר אבר מיירי ש"מ דתוס' אין סוברים כן דאפילו אבר אבר נמי אסור בחמין שהוחמו מעי"ט** וברייתא דת"כ דשמואל גורסין ואצ"ל חמין שהוחמו בשבת וי"ט ושבת שוין המה ואסור בחמין מעי"ט אטו יום טוב דלאו שוה לכל נפש כ"א הכין ידיו ורגליו כדאמרן ולחה"ר צריך לומר בכוונה תלי' מלתא אם מחמם ביום טוב לצורך כל גופו אסור ומחמם לצורך אבר אבר אפי' כל גופו שרי ואי"ה בפריי יבואר זה:

Programme du lundi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de

Haim Dan ben David

Comment le Choulhan Aroukh et le Rama sont-ils Poskim pour l'eau chauffée Erev Yom Tov ?

בית יוסף אורח חיים סימן תקיא ד"ה מותר לעשות

והאגור (סי' תרטז) כתב בשם תשובת הרשב"א (ח"ד סי' י) לאסור אבל סמ"ג (לאוין עה כה ע"ד) פסק כדברי הגאון וכן פסק הרמב"ם בפרק א' (הט"ז) וכתב הרב המגיד כן הסכמה מן הגאונים ואפילו לרחוץ כל גופו כאחד וכן עיקר עכ"ל והכי נקטינן:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום טוב סימן תקיא סעיף ב

מותר להחם בי"ט מים לרחוץ ידיו אבל לא כל גופו, אפילו אינו רוחצו בבת אחת. הגה: אבל מותר לרחוץ תינוק במים שהוחמו על ידי ישראל בי"ט (מרדכי פ"ב), אבל אסור לחמם לצרכו אפילו על ידי אינו יהודי, (מהר"א מפראג), אבל כשצריך להם לבשל או להדיח, אז מותר להרבות בשבילו (כל בו). ודין חמי טבריה כמו בשבת, כדאיתא סימן שכ"ו (בי"י). אבל במים שהוחמו מעי"ט, מותר לרחוץ כל גופו אפילו כאחד; מיהו דוקא חוץ למרחץ, אבל במרחץ אסור. הגה: ויש אוסרים בכל ענין, וכן נוהגין, (טור והרא"ש).

משנה ברורה אורח חיים סימן תקיא סעיף ב

(יח) ויש אוסרין בכל ענין - דס"ל דאין חילוק בין שבת ליו"ט ואסרו רחיצה ביום טוב כמו בשבת. [ודוקא כל גופו כאחד [כא] אבל אבר אבר לכו"ע מותר לרחוץ] ואפילו [כב] להשתטף באותן חמין אסור לדעה זו

Le Choulhan Aroukh Harav comprend-il Tosfot comme le Rachba ou comme le Roch Yossef ?

שולחן ערוך הרב אורח חיים סימן תקיא סעיף א

כבר נתבאר בסימן תצ"ה דמתוך שהותרה הבערה לצורך אכילה הותרה אפילו שלא לצורך אכילה ובלבד שיהא בה צורך יום טוב לפיכך מותר לעשות מדורה להתחמם כנגדה ביום טוב וכן מותר להחם מעט מים לרחוץ בהם פניו ידיו ורגליו ביום טוב אבל אסור להחם מים רבים כדי לרחוץ בהם כל גופו. **וזה האיסור יש אומרים שאינו אלא מדבריהם** לפי שמן התורה מתוך שהותרו הבערה ובישול לצורך אכילה ושתיה הותרו לצורך רחיצת יום טוב לפיכך אף מדבריהם מותר לרחוץ כל גופו במים שהוחמו מערב יום טוב ואין חוששין אם נתיר לו לרחוץ בחמין ביום טוב שמא יחם מים ביום טוב כיון שאין איסור להחם מים ביום טוב אלא מדברי סופרים אין גוזרין גזרה לגזרה במה דברים אמורים כשרוחץ חוץ למרחץ אבל בתוך המרחץ אסור לרחוץ בחמין אפילו פניו ידיו ורגליו בלבד וכ"ז בחמין שהוחמו מערב יום טוב אבל כל גופו בבת אחת אסור אפילו להשתטף בחמין שהוחמו מערב יום טוב.

וכן אסור לרחוץ כל גופו אפילו חוץ למרחץ בחמין שהוחמו ביום טוב אפילו הוחמו לצורך שתיה ואפילו אינו רוחץ כל גופו בבת אחת אלא רוחצו אבר אבר אסור.

אבל תינוק שדרך לרחצו בכל יום מותר לרחוץ כל גופו בבת אחת אפילו בחמין שהוחמו ביום טוב לצורך שתיה דכיון שהוא צרכו של תינוק לא גזרו עליו אבל אסור להחם ביום טוב בשביל רחיצתו בלבד כמו שאסור להחם בשביל רחיצת כל גופו של הגדול אלא אם כן הוא מחמם לצורך שתיה או לצורך הדחת כלי אוכל נפש דאז מותר לו להוסיף מים בקדרה בשביל רחיצת הקטן והוא שיוסיף קודם שיתן הקדרה אצל האש כמו שנתבאר בסימן תק"ג עיין שם כל פרטי דין זה ועכשיו בזמן הזה שאף בחול פעמים שאין רוחצים את התינוק שנים או שלושה ימים אף ביום טוב אסור לרחוץ כל גופו בחמין שהוחמו ביום טוב אפילו רוחצו אבר אבר.

אבל יש חולקין על כל זה ואומרים דמן התורה אסור להחם מים רבים בשביל רחיצת כל הגוף (אלא אם כן הוא מחמם כל המים ביחד בכלי אחד עם המים שרוחץ בהם פניו ידיו ורגליו ועל דרך שנתבאר בסי' תק"ג) לפי שרחיצת כל הגוף אינה צורך כל נפש אלא למעונגים ומפונקים בלבד ולא התירה התורה אפילו המלאכה שלצורך אכילה אלא אם כן יש בה צורך כל נפש אבל אם אין בה צורך אלא למעונגים אסור לעשותה ביום טוב כמו שיתבאר

וכיון שיש בזה איסור של תורה יש לאסור לרחוץ כל גופו ביום טוב אפילו חוץ למרחץ ואפילו בחמין שהוחמו מערב יום טוב גזרה שמא יחם מים ביום טוב בשביל רחיצת כל גופו ויעשה איסור מן התורה. ולפי דבריהם אף תינוק שדרך לרחצו בכל יום אסור לרחצו אפילו בחמין שהוחמו מערב יום טוב כמו בשבת וכמו שנתבאר בסי' של"א גזרה שמא יחם ביום טוב בשבילו.

במה דברים אמורים לרחוץ כל גופו בבת אחת אבל לרחוץ כל גופו אבר אבר בחמים שהוחמו מערב יום טוב מותר אפילו לגדול שכל אבר ואבר שהוא רוחץ הוא רוחץ בהיתר דאין לגזור שמא יחם מים ביום טוב שהרי מותר להחם מים ביום טוב בשביל רחיצת אבר אחד ואין איסור אלא להחם בשביל רחיצת כל הגוף שאין צריך אלא למעוגים (אבל כל גופו בבת אחת אסור אפילו להשתטף בחמין אפילו הוחמו מערב יום טוב).

ואף על פי שהעיקר כסברא הראשונה בכל זה מכל מקום כבר נהגו במדינות אלו להחמיר כסברא האחרונה ואין לשנות המנהג:

Programme du mardi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de

Haim Dan ben David

Tevila au Mikve pendant Shabbat et Yom Tov

Auparavant nous avons vu la Guemarra dans Betsa que pour Beit Hillel, il est permis pour l'homme de se tremper au Mikve, et on ne dit pas qu'il semble être Métaken comme pour les Kelim, car on peut interpréter qu'il ne fait que se rafraîchir. Nous devons savoir si malgré tout la Gzerra de Réhitsu implique que le Mikvé ne doit pas être rempli d'eau chaude. De plus, devra-t-on être Mahmir même avec de l'eau froide à cause du Minhag du Maharil vu précédemment (puisque les gens ne se baignent plus à l'eau froide, il n'y aurait plus la possibilité d'interpréter qu'il se rafraîchit ...).

שולחן ערוך אורח חיים סימן שכו סעיף ח
אדם מותר לטבול מטומאתו בשבת.

משנה ברורה על שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שכו סעיף ח

(כד) אדם וכו' - ר"ל אף על גב דכלי אסור להטבילו ולטהרו מטומאתו בשבת ויו"ט מפני שנראה כמתקן הכלי עי"ז אדם שאני מפני שהוא נראה כמצנן עצמו במים ואפילו אם העת קר וגם המים סרוחים שאין דרך לרחוץ בהם מ"מ לפעמים כשאדם בא מן הדרך ומלוכלך בטיט וצואה הדרך לרחוץ אף באלו וע"כ מותר אפי' היה יכול לטבול קודם השבת. ונוהגות הנשים שאינן טובלות שלא בזמן שבת וכתבו הפוסקים דיפה נהגו משום דכיון דסוף סוף המנהג בזמננו לאסור בשבת לרחוץ כל הגוף אפילו בצונן וכנ"ל א"כ ניכר דהוא משום טבילה ומחזי כמתקן וכתבו האחרונים דמ"מ נראה דמותר לטבול לקריו כיון דנתבטל התקנה ומותר בתורה ובתפלה אפילו קודם טבילה וכנ"ל בסי' פ"ח א"כ לא מחזי כמתקן ע"י הטבילה ועיין במש"כ בביאור הלכה דיש מחמירין וסוברין דאין לחלק בין טבילת קרי לשאר טומאות ומי שנוהג להקל אין למחות בידו כי רוב האחרונים סותמין להקל בזה ועכ"פ בנטמא בשבת ויו"ט גופא נראה בודאי דאין להחמיר וכן נתפשט המנהג להתיר אך יזהר מאד שלא יבוא לידי סחיטה דהוא איסור גמור:

משנה ברורה סימן שכו ס"ק ז

בחמי האור - לפיכך במקום שנוהגין להחם המקוה [ה] צריך ליזהר שלא יהיה רק פושרין דאל"כ אסור לטבול בו [ח"א] ועיין בקרבן נתנאל פרק במה מדליקין סי' כ"ד / כ"ב / ובתשו' נו"ב מ"ת סי' כ"ד:

שער הציון

(ה) ועיין מה שכתבנו לקמן בסעיף ד במשנה ברורה ובשער הציון שם, וצריך עיון קצת, ומכל מקום יש לסמוך בעת הדחק על הקרבן נתנאל, וגם בספר חסד לאברהם דעתו כהקרבן נתנאל:

קרוב נתנאל מסכת שבת פרק ב סימן כב

ובעיקר הדין כתבתי באריכות שטבילת מי מקוה בחמין לא הוי בכלל גזרת מרחצאות:

תשובות והנהגות כרך ד סימן פט

טבילת בעל קרי בשבת

קבלתי מכתב ומביא שיש שאין טובלין בשבת מטומאת קרי, אף דישאר בוטומאה ובלבד שלא לטבול בשבת. והדברים תמוהין דהרי איכא דעות מגדולי הקדמונים דס"ל דלא בטלה טבילת עזרא לתפילה, והחשש שיבוא לצאת בעוד שערות הראש או הזקן ספוגות במים. היינו בע"ה דוקא שאי אפשר להשפיע עליהם למנוע ולצאת רטוב, אבל מי שיש לו ריח תורה ונזהר נראה דצריך לטבול בשבת. והבאתי במק"א עד ראייה שה"חפץ חיים" צ"ל טבל בצנעא, והא דתלמידי הגר"א לא טבלו, נראה דאז הרגילות היתה שטבלו בנהר חוץ לעיר, וחששו מאיסור טלטול המים [בנהר ושפתו דהוי כרמלית], עד שלא נוגב, ועוד טעמים, משא"כ במקואות דידן דעד שלא יצא חוצה נוגב רוב המים שבגופו ונספג בבגדיו, אבל בלי ליכנס לטעמים, נראה דבזמננו צריך לטבול ומצוה קעביד, שקדושת שבת כקדושת מקדש וראוי להיות טהור כל השבת.

[...] (ומה שפירשו שיש גזירת בית המרחץ במקואות ואסור ליכנס בשבת, צ"ב, דנראה דמיירי במרחץ ממש עם זיעה ולא כמו במקואות שלנו). וע"ע בח"ב סי' ר', ובספרי מעשה רב החדש סי"ח.

Programme du mercredi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de

Haim Dan ben David

שו"ת שבט הלוי חלק ה סימן מד

לנכון קבלתי מכתבו היקר ואת אשר נדפס בשמו בענין טבילה בחמין בשבת, והיות כי מע"כ ביאר הענין כבר בטוטו"ד, וגם הדברים מבוארים בספרי אחרונים, וגם אני פה בקרית חוצות בלי הרבה ספרים ע"כ יהיו דברינו מועטים רק לשורש הענין ולהלכה.

א) הנה להלכה לית דין ולית דיין דכיון דרבתינו הגאון חכם צבי סי' י"א נקטו בפשיטות דגם טבילה במקוה חמה היא בכלל גזירת מרחצאות דשבת ל"ט ואו"ח סי' שכ"ו, וכן נוטה דעת הנוב"ת או"ח סי' כ"ד כ"ה וכו', וכן נקט בפשיטות ה"ס או"ח סי' י"ח ויו"ד סי' ר"ז לענין טבילת כה"ג ביוה"כ דמטילים לו חמין להפיג צינתן דרק להפיג צינתן, ולא לחממן, וכתב בא' הטעמים משום גזרת מרחצאות, אף על פי שטבילת כה"ג ביוה"כ מצוה גמורה, וגם ה' מקום לומר דאין גוזרין גזרה במקדש, ובעלמא פליגי בזה, ומכ"ש בהא דידן, וכן נקט בפשיטות רבינו הגרעק"א בח"א סי' י"ח, וכיון דגאונים אלה בד"כ מכריעים בין חכמי ישראל הלכה כוותיהו ומכ"ש דהרבה מן האחרונים עומדים בשיטתם, ודלא כקרוב נתנאל שבת פ"ב ס"ק ק' דהוציא טבילה במקוה חמין מגזרת מרחצאות וכבר העיר גם כ"ת מדברים אלה, ולא באתי רק לכוון את האבנים לרגל המלאכה אשר אתי.

ב) איברא הגאון ק"נ אמר מילתי' וכל דבמק"א ביאר שטבילת מי מקוה בחמין לא הוי בכלל גזרת מרחצאות עלינו לדעת עומק דעתו הג' ובנוב"ת או"ח סי' כ"ד שהזכיר גם כ"ב ב' טעמים חדא ע"פ רש"י שבת ל"ט ע"ב דגזירה היתה דאתי להחם בשבת כגון נותן צונן בחמין, דלא חיישינן שמא יחמו על האש ממש, וגזירה דלא יתן חמין בצונן לא שייך במקוה שהרי אין טובלין בשאובין, ועוד הוסיף הנוב"ת דטבילת נשים בליל שבת ובזמן קצר כזה אי אפשר להחם וא"כ הכל חם מע"ש ואין כאן גזירה.

הנה דעת הנו"ב דביסוד הגזרה ה' שייך גם במקואות אלא דמצואות הדברים מונע הגזרה, וא"כ בתקופתינו אנו דאפשר ואפשר להחם מים ולא יהיו שאובין שוב חוזר הגזרה, וגם אפשר בקלות להחם מים בשעה קטנה בליל שבת, וא"כ גם להק"נ אסור.

איברא בעניותי יראה דרצון הק"נ דטבילה בחמין לא ה' בכלל הגזרה כלל ומשני טעמים חדא דבכל מקום שגזרו גזירה דרבנן אם לא פירשו בפירוש דהעמידו דבריהם גם במקום מצוה, או עכ"פ שנמצא כן בראשונים אל לנו מסתמא לומר דגזרו גם במקום בטול מצוה, ועיין בר"י ריש ברכות בהא דפליגי הקדמונים בגזירת חצות דק"ש אם העמידו דבריהם גם דיעבד אף על פי שמה"ת מותר לקרות עד הבקר אם עקרו בזה מצוה דאורייתא משום האי גזרה, וגם לר"י שכן גזרו גם דיעבד היינו התם שעיקר הגזרה משום סייג וקיום המצוה דק"ש עצמה, או במקום שפירשו דבריהם מעיקרא כמו הזאה ואיזמל, ועיין ה' פסחים צ"ב ע"א ועוד, אבל הכא מי יימר דהעמידו

דבריהם גם במקום מצוה, ושנית י"ל דמקוה ומרחץ ב' נושאים הם לגזרה זו דהא חזינן ביו"ד סי' ר"א סע"ה פליגי הקדמונים אם מותר בכלל להטיל חמין למקוה והיינו משום גזרה דמרחצאות, וגם להמרדכי והרמ"א דמקילים מ"מ גם הם יודו דסתם מרחצאות בימי הש"ס הם מקומות רחצה בחמין, וסתם מקואות אינם מרחצאות כלל אלא מקומות טבילה וכדמות ראי' נכונה לשון הגמ' ברכות כ"ב ע"א לענין טבילת ב"ק אי משום צינה אפשר במרחצאות ודחי ר' חסדא וכי יש טבילה בחמין, וכ"ה בתענית י"ג, ועכ"פ מרחץ ומקום טבילה ב' נושאים הם, וא"כ מעיקרא לא חל הגזרה רק על מרחצאות מב' טעמים הנ"ל, ודי לנו בזה ללמד זכות על שאין מוחין יותר על הטובלים בחמין בפרט בימי החורף וגם בשבת בבקר, גם לתוספת קדושה דמכ"מ נחשב טבילה ולא רחיצה, והוא בגדר סרך מצוה.

ג) נמצא להלכה במי שאפשר לו פשיטא שעלינו לחוש לסברת המחמירים שלא לטבול בחמין ממש, בפרט בימות הקיץ, ובימות החורף שהי' לקצת אנשים בטול טבילת ב"ק, אף על פי שמעיקר הדין בטלוהו לטבילת עזרא, מכ"מ הנזהר בה מאריך ימים כארז"ל והדברים ארוכים במק"א, ובפרט למי שרגיל בטבילה שזה אצלו בגדר מצוה וקדושה אין בידינו להעמיד דת על תלה, אבל למי שאפשר לו אין להקל בזה.

וכן לנשים בליל שבת דאיכא בלא"ה צדדים להקל כנ"ל, וגם מן הנסיון הרב דאין לדחות טבילת מצוה ככל האפשר, וטוב שתהי' האשה תמיד טהורה לבעלה, וגם קשה להם לטבול בצוננים ממש, אבל אם אפשר עכ"פ בפושטין צריך להדר אח"ז, ולענין טבילה בביה"ש דליל שבת עיין תשובת ח"צ שם, ובגליון מהרש"א יו"ד ריש סי' קצ"ז ובפ"ת שם סוס"ק ב', ומה שהשיג בקרבן נתנאל שם על הח"צ לענ"ד אינו מוכרח כ"כ יעשה.

מיהו רע כלי המעשה שהמציאו היום לעשות מקוה חדשה בבקר יום שבת, והוחם בשבת ממש ע"י טרמוסטט דזה מסתפינא להקל, אבל מה נעשה שנפרץ הגדר גם בזה. +ע"ע ח"ו סי' כ"ח - ד ע"ע ח"ו סי' ל"ב+

Programme du jeudi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de

Haim Dan ben David

קצות השלחן חלק ששי סימן קלג אות ד'

ד) הרוחץ בנהר או בים צריך זהירות רבה ואפשר לו לבוא בקל לידי חילול שבת ומפני שאין הכל יודעים לזהר כן נתפשט המנהג שלא לרוחץ כלל בשבת כל גופו אפילו בצונן (ז) [ודוקא רחיצה להענוג, אבל טובלין במקוה לשם טהרה, או טבילה בשבת שחרית לתוספת קדושה אלא שצריך לזהר שלא לסחוט שערן] (ח), ומותר להסתפג אח"כ במטפחת

הערות

במים שחצי גופו נראה מבחוץ ג"כ אסור ללכת ד"א (ח) דבמקוה אין החשש של טלטול המים ד"א ולא השטה, רק סחיטת השער ובזה נזהרין בקל, ואעפ"י שכ' אדמו"ר בס"ו דהמנהג שלא לרוחץ כלל בשבת היינו רחיצה לתענוג בעלמא שהרי בס"ו האריך אדמו"ר דאדם מותר לטבול מטומאתו, ואשה מותרת לטבול אם לא הי' אפשר לה לטבול מקודם שבת. רק אם הי' אפשר לה לטבול קודם שבת אינן טובלות לפי שנראה כמתקן למנהגנו שאין רוחצין להקר ואדם הטובל לקריו אינו נראה כמתקן עיי"ש, וא"כ כשי"כ בטבילת שבת שחרית שטובלין לשם תוספת קדושה דאין בזה שום איסור, ובס' תוספת שבת מתיר לטבול לקריו אפילו בנהר, והו"ד בס' נזר ישראל, וכן משמע מסתימת לשון אדמו"ר דאדם מותר לטבול מטומאתו, דהיינו אפילו בנהר, וכשי"כ במקוה שאין בה כל

החששות הנז"ל בסק"ז, והנה במג"א סי' קכ"ח מבואר דאין לבע"ק לטבול בשבת וי"ט שחרית, והבה"ל הביא מביאור הגר"א ז"ל דמחמיר ג"כ בזה מטעם דנראה כמתקן, ואע"פ שמדינא דגמ' מותר משום דנראה כמיקר מ"מ בזמנינו כיון דנהגו שלא לרחוץ להקר ממילא נראה כמתקן, לפ"ז ז"ל דעכשיו שאכשור דרי בנדון זה ורוב הת"ח טובלים בשבת שחרית משום תוספת קדושה דזה מותר אפילו להגר"א ז"ל דלא הוי מתקן כלל, ממילא מותר גם בע"ק לטבול אפי' להגר"א ז"ל, ולא נראה כמתקן דנראה כטובל לתוספת קדושה שכבר נהגו בזה, ופ' עוד המשנ"ב בבה"ל שם וז"ל ודע עוד דאם הוא טהור גמור ורוצה לטבול בשבת בשחרית משום תוספת קדושה אין בזה משום חשש מתקן מצד הדין וכו', וכ"כ בס' תוס' שבת בסי' ר"ס משם הכתבים אך לפי מש"כ מהרי"ל דיפה נוהגות הנשים שאינן טובלות שלא בזמן משום חשש סחיטה נראה דגם טבילה כזו יש למנוע ודי לנו במה שאנו מקילין לטבול בשבת היכא דהוא צריך לטבילה עכ"ל, ותמיהני עליו אחרי שבעצמו הביא מתוס' שבת משם הכתבים דהיינו כתבי האריז"ל לטבול בשבת שחרית, איך מסיים אח"כ באיסור שלא לטבול, ולא שייך לומר בזה דבמקום פלוגתא בין פוסקים למקובלים הלכה כפוסקים, דהא מצד הדין אין שום איסור, ומי יכול לצאת בחומרא נגד האר"י ז"ל, ומש"כ ודי לנו במה שאנו מקילין לטבול היכא דהוא צריך לטבילה ז"ל לאידך גיסא דדי לנו במה שאנו מחמירין מצד המנהג שלא לרחוץ להקר ולתענוג, ולא במקום תוספת קדושה וצד מצוה, ואפילו בחול יש מצוה לטבול קודם התפלה וכגמ' ברכות דט"ו אמר ר"ח ב"א אמר ר' יוחנן כל הנפנה ונוטל ידיו ומניח תפלין וקורא ק"ש ומתפלל מעלה עליו הכתוב כאלו בנה מזבח כו' א"ל רבא לא סבר לה מר כאלו טבל כו' ומדאמר כאלו טבל משמע דטבילה עצמה עדיפא, ושור' שראי' זו כתב ג"כ בס' משמרת שלום, ועי' לעיל סי' י"ב בבדה"ש סקי"ט, ובסוף ח"ד בהערות לסי' י"ב הנ"ל, וכש"כ בשבת שחרית שכתבו המקובלים לטבול, וכ"כ בילקוט ראובני עי' לעיל סי' פ"ג בבדה"ש

Biographies

Tehila Ledavid – תהלה לדוד

Rabbi David ben Israel Tsvi Ortenberg, Rav et Possek Halakha de la fin du 19ème siècle dans la ville de Berditchov en Ukraine. Dans sa jeunesse il se lie au Rabbi Israël Rouz'in, puis à d'autres grandes Admourim de בויאן et סדיגורה. Sa grandeur est largement reconnue dans les cercles de la Hassidout de Sadigor, mais son livre le Tehila Ledavid est devenu une référence parmi les commentaires sur le Choulhan Aroukh Orah Haim, alors qu'il s'appuie essentiellement sur les Psakim du Choulhan Aroukh Harav. Le Rav est décédé en août 1910 à Berditchov où il y est enterré.

Minh'at Itsh'ak - מנחת יצחק

Rabbi Itsh'ak Ya'akov Weis est né à Dolyna en Pologne en 1902. Il dirigea une Yeshiva en Hongrie puis il fut Dayan en Roumanie pendant 20 ans. Lorsque Grosswardein a été cédé à la Hongrie à la suite du Prix de Vienne, il s'est enfui en Roumanie en 1944, où sa femme est décédée des suites d'une maladie. Lui et sa famille ont réussi à échapper à la déportation des Juifs pendant l'occupation nazie de la région en se cachant dans des bunkers et des greniers. En 1948, il émigre en Angleterre et devient Av Beit Din à Manchester. En 1970, à la suggestion du Rabbi Yoel Teitelbaum, le Satmar Rebbe, il fait son Alya et s'installe à Yéroushalaïm où il devient Av Beit Din de la Edah H'aridit, en 1979 après la mort du Rabbi. Il a écrit un responsa en dix volumes, le Minh'at Itsh'ak, abondant de nombreuses questions technologiques, sociales et économiques contemporaines. Son ouvrage devient une référence parmi les autorités Rabbiniques qui le citent fréquemment en tant que grand Possek de la génération. Dans une section spéciale intitulée Pirsumei Nissa ("publication du miracle"), il a enregistré les épreuves atroces qu'il a vécues pendant la Seconde Guerre mondiale et sa survie miraculeuse.

Liste des 95 Sougiot étudiées sur Matmidim			
Sougiot de Brah'ot			Sougiot sur les H'aguim
1. Birkot Hatorah 2. Choméa Kéoné 3. Arévout 4. Kavana dans le Chema 5. Position pour le Chema 6. Méah Brah'ot 7. Amen Yetoma 9. Les quantités pour les Brah'ot 10. Les Brah'ot de consommation 11. Brah'a Chééina Tsréh'a 12. Ikar Vétafel 13. Mééin Chaloch	14. Brah'a sur un interdit 15. Anigrone 17. Birkat Haguefen 18. Natei Inchei 19. Birkat Haréah' 22. Les jus 23. Trima 24. Pat Kisin (1) 25. Pat Kisin (2) 26. Les Apéritifs 27-31 Zimoun 32. Tefilat Haderekh	33 -34. Birkat Hagomel 38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit 39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli 40. Chéhéh'éyanou sur les Mitsvot 41. Hatov Véhamétiv sur le vin 42. Cheva Brah'ot (1) 43. Cheva Brah'ot (2) – Panim H'adachot 46. Birkat Halevanah 47-49. H'azarat Hachats'	Hanouka 8. Emplacement de la Hanoukia 44. Ner Ich oubeto 45. Ner Ich oubeto (2) Pourim 16. Michloah' Manot et Matanot Laevyonim 85. Zakhor et Méh'iyat Amalek Pessah 20. Biour H'amets 58. Bedika des miettes 86. 87. 88. Vente du Hamets
Sougiot générales			
37. Bal Tossif 50. Tokh Kédé Dibour 51-52. Ein Chaliah' Lidvar Avera 53. Mitsva bo yoter Mibichlouh'o	54. Mitsvot lav lihanot nitanou 55-56. Mitsvat Assei Chehazman grama 57. Zerizim makdimim lemitsvot	71. 72. Haossek Bamitsva Patour Minhamitsva 89. 90. Les actions de l'enfant	Sefirat Haomer 21. Un seul grand compte 89. 90. Un enfant qui devient adulte au milieu de la Sfira
Chabbat – Meleket Mah'chevet			
59. 60. 61. Mit'assek 62. 63. 64. Davar Chééno Mitkaven	65. à 68. Psik Récheh 69. 70. Melakha chééina tsrikha légoufah	75. 76. 77. 78. 79. Grama 80. Chinouy	Roch Hachana 35. Les trois Livres
Chabbat – Les Derabanan	Hachkafa- pensée juive	Yorei Dé'ah	Soukot 36. Mitstaer
91. 92. 93. 94. 95. Réhitsa BéChabbat VéYom Tov	81 à 84. Tsaar Baalei Haim	73. 74. Maaser sur les gains	